ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 22. októbra 2009 *

Vo veci C-449/08,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím College van Beroep voor het bedrijfsleven (Holandsko) z 8. októbra 2008 a doručený Súdnemu dvoru 13. októbra 2008, ktorý súvisí s konaním:

G. Elbertsen

proti

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda piatej komory E. Levits, vykonávajúci funkciu predsedu piatej komory, sudcovia A. Borg Barthet (spravodajca) a M. Ilešič,

* Jazyk konania: holandčina.

generálna advokátka: J. Kokott,
tajomník: R. Grass,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— holandská vláda, v zastúpení: C. Wissels a M. de Mol, splnomocnené zástupkyne,

— nemecká vláda, v zastúpení: M. Lumma a J. Möller, splnomocnení zástupcovia,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: F. Clotuche-Duvieusart a B. Burggraaf, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 42 ods. 4 nariadenia Rady (ES) č. 1782/2003 z 29. septembra 2003, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zavádzajú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001 (Ú. v. EÚ L 270, s. 1; Mim. vyd. 03/040, s. 269).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pánom Elbertsenom a Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (minister pre poľnohospodárstvo, prírodu a kvalitu potravín, ďalej len „minister“) vo veci priznania nárokov na jednotnú platbu zo štátnej rezervy.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

Nariadenie č. 1782/2003

3 V rámci reformy spoločnej poľnohospodárskej politiky prijala Rada Európskych spoločenstiev nariadenie č. 1782/2003, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky, ako aj niektorých režimov podpory pre poľnohospodárov.

4 Nariadenie č. 1782/2003 upravuje najmä režim podpory príjmov poľnohospodárov. Tento režim je označený v článku 1 druhej zarážke tohto nariadenia ako „režim jednotnej platby“. Je tiež upravený v hlave III uvedeného nariadenia.

5 Článok 33 ods. 1 nariadenia č. 1782/2003 uvádza situácie, v ktorých môžu poľnohospodári využiť režim jednotnej platby. Stanovuje predovšetkým:

„Poskytnutie podpory

1. Poľnohospodári majú prístup k režimu jednotnej platby:

a) ak sa im poskytla platba počas referenčného obdobia uvedeného v článku 38 v rámci aspoň jedného z režimov podpory uvedených v prílohe VI,

…“

6 Článok 37 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje:

„Referenčná čiastka predstavuje trojročný priemer celkových čiastok platieb poskytnutých poľnohospodárovi podľa režimov podpory uvedených v prílohe VI, vypočítaná a upravená v súlade s prílohou VII, v každom kalendárnom roku referenčného obdobia podľa článku 38.“

7 Referenčné obdobie uvedené v článku 33 ods. 1 a článku 37 ods. 1 nariadenia č. 1782/2003 je definované v článku 38 tohto nariadenia. Zahŕňa kalendárne roky 2000 až 2002.

8 Článok 42 ods. 1 a 4 nariadenia č. 1782/2003 stanovuje:

„1. Po prípadnom znížení podľa článku 41 ods. 2 použijú členské štáty lineárne percento zníženia referenčnej čiastky, aby vytvorili štátnu rezervu. Toto zníženie nemôže byť vyššie ako 3 %.

…

4. Členské štáty použijú štátnu rezervu, aby stanovili podľa objektívnych podmienok a takým spôsobom, aby sa zaistilo rovné zaobchádzanie medzi poľnohospodármi a aby sa zabránilo narušeniu trhu a hospodárskej súťaže, referenčnej čiastky pre poľnohospodárov, ktorí sa nachádzajú v zvláštnej [v osobitnej — *neoficiálny preklad*] situácii, ktorú Komisia určí postupom podľa článku 144 ods. 2."

Nariadenie (ES) č. 795/2004

9 Podľa odôvodnenia č. 9 nariadenia Komisie (ES) č. 795/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú predpisy na vykonávanie schémy jednotných platieb ustanovenej v nariadení Rady (ES) č. 1782/2003 (Ú. v. EÚ L 141, s. 1; Mim. vyd. 03/044, s. 226), zmeneného a doplneného nariadením Komisie (ES) č. 1974/2004 z 29. októbra 2004 (Ú. v. EÚ L 345, s. 85, ďalej len „nariadenie č. 795/2004"):

„V záujme zjednodušeného administratívneho spravovania štátnej rezervy je vhodné, aby sa ustanovilo jej spravovanie na regionálnej úrovni okrem prípadov, ktoré sa uvádzajú v článku 42 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1782/2003 a v článku 42 ods. 4 spomínaného nariadenia v prípade, že členské štáty sú povinné priznať nároky na platbu."

10 Odôvodnenie č. 13 nariadenia č. 795/2004 stanovuje:

„V článku 42 ods. 4 nariadenia (ES) č. 1782/2003 sa Komisii povoľuje, aby definovala osobitné situácie, na základe ktorých vznikne nárok na priznanie príslušných čiastok určitým poľnohospodárom, nachádzajúcim sa v situácii, ktorá im úplne alebo čiastočne

zabránila, aby v príslušnom období poberali priame platby. Preto je vhodné, aby sa tieto osobitné situácie ustanovením určitých predpisov vymenovali a tak sa zabránilo kumulovaniu príjmu z rôznych priznaných nárokov na platbu u jedného a toho istého poľnohospodára, čo sa nedotýka možnosti Komisie tieto situácie prípadne doplniť ďalšími prípadmi. Členským štátom by sa okrem toho malo umožniť, aby určili príslušnú čiastku, ktorá sa prideľuje."

11 Podľa článku 18 ods. 1 nariadenia č. 795/2004:

„Na účely článku 42 ods. 4 nariadenia (ES) č. 1782/2003 ‚poľnohospodári v osobitnej situácii' znamená poľnohospodári, ktorí sa uvádzajú v článkoch 19 až 23a tohto nariadenia."

12 Článok 21 ods. 1 nariadenia č. 795/2004 stanovuje:

„Poľnohospodár, ktorý investoval do produkčnej kapacity alebo v súlade s podmienkami ustanovenými v odsekoch 2 až 6 odkúpil pôdu najneskôr do 15. mája 2004, obdrží nároky na platbu, ktoré sa vypočítajú tak, že príslušná čiastka, určená členským štátom na základe objektívnych kritérií tak, aby sa zabezpečilo rovnaké zaobchádzanie so všetkými poľnohospodármi a zabránilo deformácii trhu a hospodárskej súťaže, sa vydelí počtom hektárov, ktorý nesmie byť väčší, ako je počet hektárov, ktoré odkúpil."

Vnútroštátna právna úprava

13 Článok 16 nariadenia o spoločnej hospodárskej politike — podpora príjmov v roku 2006 (Regeling GLB-inkomenssteun 2006, ďalej len „Regeling“) predovšetkým stanovuje:

„1. Na účely priznania nárokov na platby zo štátnej rezervy môžu byť zohľadnené výlučne tieto osoby:

…

c) poľnohospodári, ktorí podľa článku 21 nariadenia č. 795/2004 investovali do produkčnej kapacity alebo odkúpili pôdu, ak bolo podľa posúdenia ministra preukázané, že títo poľnohospodári podľa článku 21 nariadenia č. 795/2004 najneskôr do 15. mája 2004:

— investovali do rozšírenia kapacít maštalí alebo si tieto maštale najmenej šesť rokov prenajímali,

— odkúpili pôdu alebo si ju najmenej šesť rokov prenajímali,

— kúpili zvieratá, za ktoré môže byť poskytnutá priama platba uvedená v prílohe VI nariadenia č. 1782/2003,

…

d) poľnohospodári, ktorí si podľa článku 22 nariadenia č. 795/2004 prenajali alebo odkúpili pôdu, ak bolo podľa posúdenia ministra preukázané, že túto pôdu si prenajali alebo odkúpili najneskôr do 15. mája 2004;

…

2. Poľnohospodári v zmysle odseku 1 písm. b) až d) môžu získať nároky na platby zo štátnej rezervy len vtedy, ak:

a) v dôsledku investície do produkčnej kapacity alebo nadobudnutia vlastníctva, kúpy alebo prenájmu pôdy, na ktorú možno poskytnúť podporu v zmysle článku 44 ods. 2 nariadenia č. 1782/2003, v bezprostredne nasledujúcom kalendárnom roku disponujú:

i) väčšou kapacitou maštalí;

ii) vyšším počtom zvierat, za ktoré môže byť poskytnutá priama platba uvedená v prílohe VI nariadenia č. 1782/2003;

…

ako disponovali podľa produkčnej kapacity alebo výmery pôdy v referenčnom období;

b) na základe vyššie uvedeného získali v súlade s výpočtami podľa článku 17 viac priamych platieb a

c) pokiaľ táto dodatočná produkčná kapacita alebo pôda ešte nezakladajú právo na priznanie platobných nárokov alebo referenčných čiastok na základe referenčného obdobia.

3. O stanovenie nárokov na platby zo štátnej rezervy sa musí žiadať v súlade s článkom 11.“

14 Podľa článku 17 ods. 1 a 2 Regeling:

„1. Dodatočné referenčné čiastky sa pre poľnohospodárov v zmysle článku 16 ods. 2 počítajú touto metódou:

a) Zvýšenie priamych platieb poskytnutých podľa režimov podpory uvedených v prílohe VI nariadenia č. 1782/2003 v porovnaní s referenčným obdobím v dôsledku investícií do príslušnej produkčnej kapacity, nadobudnutia vlastníctva, kúpy alebo prenájmu pôdy v nasledujúcom roku sa vypočíta podľa metódy opísanej v prílohe VII nariadenia č. 1782/2003;

b) Od výsledku výpočtu podľa písmena a) sa odpočíta suma vo výške 500 eur, ktorá sa proporcionálne rozdelí na rôzne dodatočné sumy získané podľa režimov podpory uvedených v písmene a);

c) Dodatočné sumy vypočítané podľa písmena b) sa vynásobia percentuálnou sadzbou, ktorú určí minister. Táto percentuálna sadzba bude oznámená uznesením v Staatscourant.

2. Odlišne od odseku 1 a článku 16 ods. 2 bude na žiadosť poľnohospodára výpočet dodatočnej referenčnej čiastky založený na druhom roku po vynaložení investícií do produkčnej kapacity alebo nadobudnutí vlastníctva, kúpe alebo prenájme pôdy, najneskôr však na roku 2005, ak podľa posúdenia ministra bude preukázané, že poľnohospodár v prvom roku dotknutú produkčnú kapacitu alebo pôdu nemohol úplne využívať.

…“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

15 Pán Elbertsen, poľnohospodár v Holandsku, choval vo svojom poľnohospodárskom podniku v roku 2000 štyri ovce, v roku 2001 tri ovce a v roku 2002 jedenásť oviec. Za uvedené obdobia mu nebola poskytnutá nijaká priama platba.

16 Dňa 20. decembra 2002 bolo v jeho prospech zriadené dedičné právo nájmu k pasienku s výmerou 1,29 ha, a v nasledujúcom roku prestaval budovu, ktorá predtým slúžila ako sklad, na maštaľ.

17 V rokoch 2003 až 2005 pán Elbertsen choval dvadsať oviec, čo mu za každý uvedený rok umožnilo získať prémiu na bahnice v celkovej výške 440,40 eura.

18 Dňa 6. septembra 2005 pán Elbertsen z dôvodu investícií do kapacity maštalí, do bahníc a do pôdy podal žiadosť o priznanie nárokov na platby zo štátnej rezervy.

19 Listom z 13. októbra 2006 mu minister odpovedal, že z dôvodu týchto investícií síce spĺňa podmienky na získanie nárokov na platby zo štátnej rezervy, ale že vypočítané dodatočné priame platby neprekračujú hranicu 500 eur stanovenú vnútroštátnou právnou úpravou, takže mu nemôžu byť priznané žiadne nároky na platby zo štátnej rezervy.

20 Rozhodnutím z 15. decembra 2006 minister stanovil, že platobné nároky, ktoré sa majú priznať pánovi Elbertsenovi, majú hodnotu 0 eur.

21 Na základe sťažnosti podanej pánom Elbertsenom minister rozhodnutím z 24. apríla 2007 potvrdil svoje rozhodnutie nepriznať mu žiadne nároky na platby zo štátnej rezervy.

22 Listom z 1. mája 2007 pán Elbertsen podal proti rozhodnutiu z 24. apríla 2007 žalobu na College van Beroep voor het bedrijfsleven.

23 Vo svojej žalobe tvrdí, že vnútroštátne ustanovenie, podľa ktorého sa uplatňuje hranica 500 eur, spôsobuje rozdielne zaobchádzanie v neprospech malých poľnohospodárov, a teda je v rozpore s článkom 42 nariadenia č. 1782/2003, ako aj s článkom 21 nariadenia č. 795/2004. Okrem toho tvrdí, že v okamihu, kedy uskutočnil svoje investície, nebola žiadna hranica stanovená, takže článok 17 ods. 1 písm. b) Regeling je v rozpore so zásadou právnej istoty a zásadou ochrany legitímnej dôvery. Nakoniec pán Elbertsen tvrdí, že nariadenie č. 795/2004 mu priznáva nároky na platby zo štátnej rezervy a bráni tomu, aby na základe uplatnenia pravidla na výpočet stanoveného členským štátom na účely určenia referenčnej čiastky úplne stratil nárok na priznanie takých platobných nárokov.

24 Keďže sa College van Beroep voor het bedrijfsleven domnieva, že výsledok sporu, ktorý mu bol predložený, závisí od výkladu použiteľných ustanovení práva Spoločenstva, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 42 ods. 4 nariadenia… č. 1782/2003… vykladať v tom zmysle, že necháva členským štátom takú mieru voľnej úvahy, že môžu stanoviť referenčnú čiastku vo výške 0 eur a nepriznať poľnohospodárovi, ktorý sa nachádza v osobitnej situácii v zmysle článku 21 nariadenia… č. 795/2004…, žiadne nároky na platby zo štátnej rezervy?

2. V prípade kladnej odpovede na túto otázku bráni právo Spoločenstva uplatneniu ustanovenia, ako je článok 17 ods. 1 písm. b) Regeling…, podľa ktorého sa z čiastky, o ktorú sa zvyšujú dodatočné platby v dôsledku investície do produkčnej kapacity

alebo odkúpenia pôdy, odpočíta suma vo výške 500 eur predtým, ako sa stanoví referenčná čiastka, na základe ktorej sa priznávajú nároky na platby zo štátnej rezervy?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

25 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 42 ods. 4 nariadenia č. 1782/2003 vykladať v tom zmysle, že toto ustanovenie necháva členským štátom určitú mieru voľnej úvahy, ktorá im umožňuje stanoviť referenčnú čiastku vo výške 0 eur a nepriznať nijaký platobný nárok zo štátnej rezervy poľnohospodárovi, ktorý sa nachádza v osobitnej situácii, aká je uvedená v článku 21 nariadenia č. 759/2004.

Pripomienky predložené Súdnemu dvoru

26 Holandská a nemecká vláda, ako aj Komisia vo svojich písomných pripomienkach tvrdia, že článok 42 ods. 4 nariadenia č. 1782/2003 v spojení s článkom 21 nariadenia č. 795/2004 poskytujú členským štátom takú mieru voľnej úvahy, pokiaľ je referenčná čiastka stanovená podľa objektívnych kritérií, a teda nenarušuje rovnosť zaobchádzania medzi poľnohospodármi a nespôsobuje deformáciu trhu a hospodárskej súťaže.

Odpoveď Súdneho dvora

27 Na úvod treba pripomenúť, že v rámci režimu jednotnej platby majú členské štáty podľa článku 42 nariadenia č. 1782/2003 povinnosť vytvoriť štátnu rezervu s cieľom zohľadniť osobitné situácie. Podľa odseku 4 tohto článku členské štáty použijú štátnu rezervu, aby podľa objektívnych kritérií a takým spôsobom, aby sa zabezpečila rovnosť zaobchádzania medzi poľnohospodármi a zabránilo deformácii trhu a hospodárskej súťaže, stanovili referenčné čiastky pre poľnohospodárov, ktorí sa nachádzajú v osobitnej situácii.

28 V tomto ohľade treba uviesť, že na rozdiel od odsekov 3 a 5 článku 42 nariadenia č. 1782/2003, ktoré výslovne nechávajú členským štátom možnosť použiť či nepoužiť štátnu rezervu v situáciách uvedených v týchto ustanoveniach, odsek 4 tohto článku ukladá členským štátom povinnosť stanoviť referenčnú čiastku pre poľnohospodárov, ktorí sa nachádzajú v osobitnej situácii. Takými sú predovšetkým poľnohospodári, ktorí vykonali investície do produkčných kapacít alebo najneskôr 15. mája 2004 odkúpili pôdu.

29 Treba však konštatovať, že ani článok 42 ods. 4 nariadenia č. 1782/2003, ani článok 21 ods. 1 nariadenia č. 795/2004 *a priori* nevylučujú, aby členský štát stanovil referenčnú čiastku vo výške 0 eur.

30 Podľa článku 21 ods. 1 nariadenia č. 795/2004 sa platobné nároky priznané poľnohospodárom, ktorých sa toto ustanovenie týka, vypočítajú na základe referenčných čiastok stanovených dotknutým členským štátom. Z toho vyplýva, že vnútroštátna právna úprava síce nespochybňuje nárok na stanovenie referenčnej čiastky, môže ale viesť k tomu, že výpočet platobných nárokov v určitých prípadoch dospeje k čiastke vo výške 0 eur.

31 Na túto okolnosť však nemožno hľadieť tak, že je v rozpore s článkom 21 ods. 1 nariadenia č. 795/2004, ktorý, pokiaľ sa vykladá s ohľadom na odôvodnenie č. 9 tohto nariadenia, zaväzuje členské štáty, aby v rámci článku 42 ods. 4 nariadenia č. 1782/2003 priznali dotknutým poľnohospodárom platobné nároky.

32 Ako totiž výslovne vyplýva z článku 21 ods. 1 nariadenia č. 795/2004 a článku 42 ods. 4 nariadenia č. 1782/2003, členské štáty majú určitú voľnosť pri určovaní referenčných čiastok, ktoré majú byť pridelené. Tento výklad je navyše potvrdený odôvodnením č. 13 nariadenia č. 795/2004.

33 Nič to však nemení na tom, že podľa týchto ustanovení sa členské štáty musia opierať o objektívne kritériá, nesmú narušiť rovnosť zaobchádzania medzi poľnohospodármi a spôsobiť deformáciu trhu a hospodárskej súťaže.

34 Na prvú otázku preto treba odpovedať, že článok 42 ods. 4 nariadenia č. 1782/2003 sa má vykladať v tom zmysle, že toto ustanovenie necháva členským štátom určitú mieru voľnej úvahy, ktorá im umožňuje stanoviť referenčnú čiastku vo výške 0 eur a nepriznať nijaký nárok na platbu zo štátnej rezervy poľnohospodárovi, ktorý sa nachádza v osobitnej situácii, aká je uvedená v článku 21 nariadenia Komisie (ES) č. 795/2004, pokiaľ je táto čiastka založená na objektívnych kritériách, nenarušuje rovnosť zaobchádzania medzi poľnohospodármi a nespôsobuje deformáciu trhu a hospodárskej súťaže.

O druhej otázke

35 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či právo Spoločenstva bráni uplatneniu vnútroštátneho ustanovenia, podľa ktorého sa z čiastky, o ktorú sa zvyšujú dodatočné platby v dôsledku investície do produkčnej kapacity alebo odkúpenia pôdy, odpočíta suma vo výške 500 eur predtým, ako sa stanoví referenčná čiastka, na základe ktorej sa priznávajú nároky na platby zo štátnej rezervy.

Pripomienky predložené Súdnemu dvoru

36 Holandská a nemecká vláda, ako aj Komisia tvrdia, že právo Spoločenstva uplatneniu takého ustanovenia nebráni.

Odpoveď Súdneho dvora

37 Na úvod treba pripomenúť, že členské štáty musia pri vykonávaní právnych predpisov Spoločenstva nielen konať v súlade ustanovení dotknutého nariadenia, ale aj dodržiavať všeobecné zásady práva Spoločenstva, medzi ktoré patria zásada rovnosti zaobchádzania, zásada ochrany legitímnej dôvery a zásada proporcionality (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. júna 2009, JK Otsa Talu, C-241/07, Zb. s. I-4323, bod 46).

38 Článok 42 ods. 4 nariadenia č. 1782/2003 vyžaduje, aby boli referenčné čiastky pre poľnohospodárov, ktorí sa nachádzajú v osobitnej situácii, stanovené podľa objektívnych kritérií a takým spôsobom, aby sa zabezpečila rovnosť zaobchádzania medzi poľnohospodármi a zabránilo deformácii trhu a hospodárskej súťaže.

39 Článok 17 ods. 1 Regeling stanovuje, že referenčná čiastka sa vypočíta na základe zvýšenia sumy získaných priamych platieb vyplývajúceho z investícií do produkčnej kapacity alebo z nadobudnutia vlastníctva, kúpy alebo nájmu pôdy. Uvedená čiastka sa potom zníži o 500 eur rozdelených proporcionálne na rôzne dodatočné sumy dotknutej podpory predtým, než sa vynásobí percentuálnou sadzbou, ktorú určí minister. Takto vypočítaná referenčná čiastka predstavuje základ, na ktorom sa stanoví hodnota platobných nárokov, ktorá sa majú priznať alebo zvýšiť.

40 Za týchto podmienok treba konštatovať, že ustanovenie, o ktoré ide vo veci samej a podľa ktorého sa zníženie o 500 eur pri výpočte referenčnej čiastky uplatní na všetkých poľnohospodárov, ktorí chcú využiť štátnu rezervu, je opatrením všeobecnej povahy, ktoré spočíva na objektívnych kritériách a neporušuje zásadu rovnosti zaobchádzania ani nespôsobuje deformáciu trhu a hospodárskej súťaže.

41 Pokiaľ ide konkrétne o zásadu rovnosti zaobchádzania, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry táto zásada vyžaduje, aby porovnateľné situácie neboli riešené rozdielnym spôsobom a rozdielne situácie rovnakým spôsobom, ibaže rozlíšenie by bolo objektívne odôvodnené (rozsudok z 11. júla 2006, Franz Egenberger, C-313/04, Zb. s. I-6331, bod 33 a citovaná judikatúra).

42 V prejednávanej veci sú všetci poľnohospodári, ktorí chcú využiť štátnu rezervu, v porovnateľnej situácii. Skutočnosť, že odpočítanie sumy 500 eur môže mať na malý poľnohospodársky podnik väčší dopad ako na veľký podnik, je v tomto ohľade irelevantná. Naproti tomu poľnohospodári, ktorí chcú využiť štátnu rezervu a nespĺňajú podmienky na priznanie nároku na jednotnú platbu, nie sú v porovnateľnej situácii s poľnohospodármi, ktorým sa vyplácajú pravidelné platby.

43 Okrem toho treba uviesť, že zásade proporcionality, ktorá vyžaduje, aby bol sledovaný cieľ dosiahnutý čo najmenej obmedzujúcim spôsobom, neodporuje vnútroštátna právna úprava, o akú ide vo veci samej, ktorej cieľom je zabrániť tomu, aby vykonávanie platobného systému viedlo k referenčným čiastkam, ktoré by boli zanedbateľné a úplne neprimerané v pomere k administratívnym nákladom, ktoré znáša členský štát (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. júla 1990, Spronk, C-16/89, Zb. s. I-3185, bod 28).

44 Niektoré ustanovenia práva Spoločenstva tak priznávajú členským štátom určitú mieru voľnej úvahy, ktorá im umožňuje uplatniť hranicu, pod ktorou sú žiadosti o podporu zamietnuté. Ako príklad treba uviesť možnosť priznanú členským štátom v článku 12 ods. 6 nariadenia č. 795/2004, aby stanovili minimálnu plochu na jedno hospodárstvo, na ktorú možno požadovať platobné nároky, pokiaľ táto minimálna plocha nie je väčšia než 0,3 ha. Okrem toho podľa článku 70 nariadenia Komisie (ES) č. 796/2004 z 21. apríla 2004, ktoré ustanovuje podrobné pravidlá na uplatňovanie krížového plnenia, modulácie a integrovaného správneho a kontrolného systému uvedeného v nariadení Rady (ES) č. 1782/2003 (Ú. v. EÚ L 141, s. 18; Mim. vyd. 03/044, s. 243), členské štáty môžu rozhodnúť, že neudelia nijakú podporu, ak čiastka žiadosti o podporu nepresahuje 100 eur. Nakoniec článok 4 ods. 3 nariadenia Rady (ES) č. 2529/2001 z 19. decembra 2001 o spoločnej organizácii trhu s ovčím a kozím mäsom (Ú. v. ES L 341, s. 3; Mim. vyd. 03/034, s. 344) poskytuje členským štátom určitú mieru voľnej úvahy, ktorá im umožňuje stanoviť minimálny počet zvierat, na ktoré možno podať žiadosť o prémiu, na desať až päťdesiat.

45 Pokiaľ ide o zásadu legitímnej dôvery, je potrebné pripomenúť, že v oblasti spoločnej poľnohospodárskej politiky nemôžu hospodárske subjekty vkladať legitímnu dôveru do zachovania existujúceho stavu, ktorý môže byť zmenený príslušnými orgánmi v rámci ich voľnej úvahy (rozsudok JK Otsa Talu, už citovaný, bod 51). Z toho vyplýva, že vykonanie investícií do produkčných kapacít alebo nákupu pôdy neumožňuje dotknutému hospodárskemu subjektu odvolávať sa na nejakú legitímnu dôveru založenú na vykonaní týchto investícií, aby mohol požadovať referenčnú čiastku prideľovanú práve z dôvodu uvedených investícií (pozri v tomto zmysle rozsudok Spronk, už citovaný, bod 29).

46 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na druhú otázku odpovedať, že právo Spoločenstva nebráni uplatneniu vnútroštátneho ustanovenia, podľa ktorého sa z čiastky, o ktorú sa zvyšujú dodatočné platby v dôsledku investície do produkčnej kapacity alebo odkúpenia pôdy, odpočíta suma vo výške 500 eur predtým, ako sa stanoví referenčná čiastka, na základe ktorej sa priznávajú nároky na platby zo štátnej rezervy.

O trovách

47 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

1. **Článok 42 ods. 4 nariadenia Rady (ES) č. 1782/2003 z 29. septembra 2003, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zavádzajú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001, sa má vykladať v tom zmysle, že toto ustanovenie necháva členským štátom určitú mieru voľnej úvahy, ktorá im umožňuje stanoviť referenčnú čiastku vo výške 0 eur a nepriznať nijaký nárok na platbu zo štátnej rezervy poľnohospodárovi, ktorý sa nachádza v osobitnej situácii, aká je uvedená v článku 21 nariadenia Komisie (ES) č. 795/2004, ktorým sa ustanovujú predpisy na vykonávanie schémy jednotných platieb ustanovenej v nariadení Rady (ES) č. 1782/2003, zmeneného a doplneného nariadením Komisie (ES) č. 1974/2004 z 29. októbra 2004, pokiaľ je táto čiastka založená na objektívnych kritériách, nenarušuje rovnosť zaobchádzania medzi poľnohospodármi a nespôsobuje deformáciu trhu a hospodárskej súťaže.**

2. Právo Spoločenstva nebráni uplatneniu vnútroštátneho ustanovenia, podľa ktorého sa z čiastky, o ktorú sa zvyšujú dodatočné platby v dôsledku investície do produkčnej kapacity alebo odkúpenia pôdy, odpočíta suma vo výške 500 eur predtým, ako sa stanoví referenčná čiastka, na základe ktorej sa priznávajú nároky na platby zo štátnej rezervy.

Podpisy